

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2002-I

havovwo.nl

LET OP: Je kunt dit examen maken met de 51e druk of met de 52e druk van de atlas. Schrijf op de eerste regel van je antwoordblad welke druk je gebruikt, de 51e of de 52e.

Bij elke vraag is aangegeven welke bron(nen) en atlaskaart(en) nodig zijn voor de beantwoording. De kaartnummers verwijzen naar de 51e druk, of, als ze tussen haakjes staan, naar de 52e druk van de atlas.

Migratie en Mobiliteit

bron 1

De grootste steden in 2015 (in miljoenen inwoners)

bron: Praxis Geographie, 3/2000

bron 2

Metropolen in Zuid-Amerika en per land telkens de op één na grootste stad van dat land

Metropoolregio		Inwoners (in miljoenen)	
		1990	1995
Brazilië	São Paulo	12,1	16,4
	Rio de Janeiro	8,8	9,9
Argentinië	Buenos Aires	9,9	11,0
	Córdoba	1,1	*
Peru	Lima	4,4	7,5
	Arequipa	0,6	*
Chili	Santiago de Chili	3,7	5,1
	Concepción	0,3	*
Colombia	Bogotá	3,5	5,6
	Medellin	1,6	*
Venezuela	Caracas	2,4	3,0
	Maracaibo	1,4	*

* Geen gegevens bekend.

bron: Praxis Geographie, 3/2000

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2002-I

havovwo.nl

bron 3

Stedelijke en landelijke bevolking in geselecteerde landen

	Bevolking 1990 (x 1000)		Jaarlijks groeipercentage 1980-1990 (in %)		Bevolking 2000 (x 1000)		Jaarlijks groeipercentage 1990-2000 (in %)	
	Stedelijke bevolking	Landelijke bevolking	Stedelijke bevolking	Landelijke bevolking	Stedelijke bevolking	Landelijke bevolking	Stedelijke bevolking	Landelijke bevolking
Argentinië	28.141	4.386	1,91	-0,92	33.089	3.943	1,63	-1,06
Bolivia	3.653	2.920	4,14	0,00	5.400	2.929	3,99	0,03
Brazilië	110.570	36.432	3,21	-0,93	137.527	31.676	2,21	-1,66
Chili	10.908	2.191	1,88	0,47	12.868	2.343	1,67	0,67
Colombia	22.811	9.784	3,01	0,22	29.154	9.751	2,48	-0,03
Paraguay	2.054	2.164	4,70	1,77	3.077	2.420	4,12	1,12
Peru	14.862	6.708	2,88	0,89	18.674	6.988	2,31	0,41
Uruguay	2.751	343	1,03	-2,24	2.990	284	0,84	-1,87
Venezuela	16.378	3.124	3,17	0,06	21.113	3.057	2,57	-0,22
Ter vergelijking								
Duitsland	67.699	11.666	0,45	-1,53	72.386	10.302	0,67	-1,24
USA	191.181	62.925	1,19	0,39	214.504	63.321	1,16	0,06
India	217.256	633.538	3,18	1,80	286.323	720.447	2,80	1,29

bron: Praxis Geographie, 3/2000

bron 4

Gegevens met betrekking tot bevolkingsontwikkeling

	Levensverwachting (in jaren)		Gemiddeld aantal kinderen per vrouw	
	1970	1997	1975	1997
Argentinië	66,3	72,9	3,4	2,6
Bolivia	45,8	61,4	6,1	4,4
Brazilië	58,7	66,8	4,5	2,3
Chili	61,9	74,9	3,2	2,4
Colombia	60,8	70,4	4,6	2,8
Paraguay	65,4	69,6	5,3	4,2
Peru	53,5	68,3	5,6	3,0
Uruguay	68,5	73,9	3,0	2,4
Venezuela	64,7	72,4	4,6	3,0
Ter vergelijking				
Duitsland	70,8	77,2	1,5	1,3
USA	70,7	76,7	1,8	2,0
India	49,1	62,6	5,1	3,1

bron: Praxis Geographie, 3/2000

Gebruik de bronnen 1 tot en met 4 en de atlas bij de vragen 1 tot en met 3.

Stelling: het tempo van de urbanisatie zal in Bolivia de komende jaren hoger zijn dan in de meeste andere Zuid-Amerikaanse landen.

Eén van de bronnen 1 tot en met 4 biedt informatie die deze stelling aannemelijk maakt.

4p 1

A: Welke informatie wordt bedoeld?

B: Leg uit waarom deze informatie de stelling aannemelijk maakt.

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2002-I

havovwo.nl

Bij de vragen 2 en 3 wissel je van ruimtelijke schaal.

Volgens bron 1 zullen er in 2015 in de wereld 24 megasteden zijn. Megasteden zijn steden met meer dan 10.000.000 inwoners. Een belangrijke oorzaak van de groei van de steden is de ruraal-urbane migratie. De invloed van de ruraal-urbane migratie op de bevolkingsgroei tot 2015 zal niet bij alle steden even groot zijn.

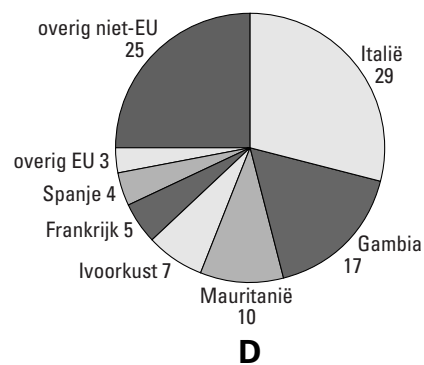
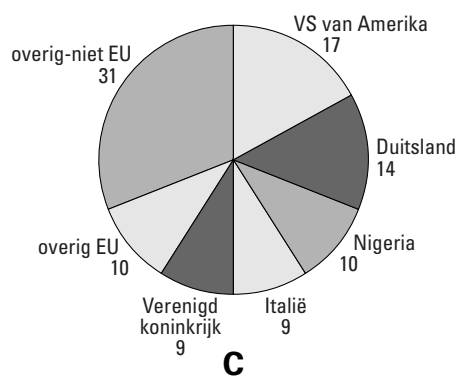
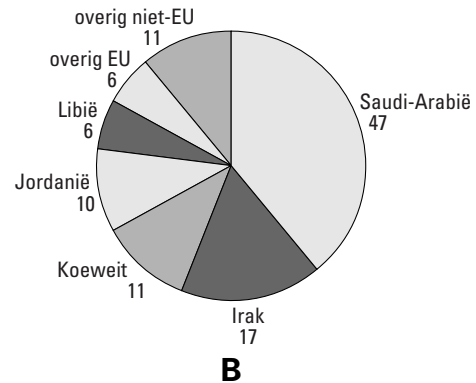
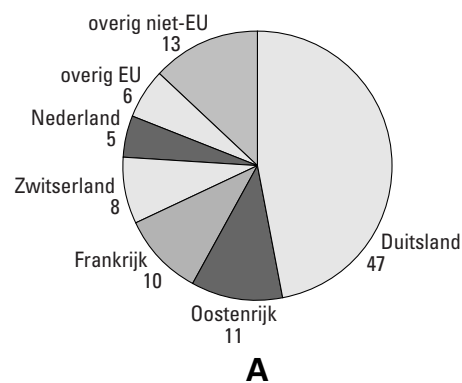
- 4p **2** A: Noem twee megasteden uit bron 1 waarbij de ruraal-urbane binnenlandse migratie tot 2015 een relatief kleine rol zal spelen in de groei van de bevolking.
B: Geef een gemeenschappelijke verklaring voor de relatief geringe ruraal-urbane migratie naar de bedoelde steden van nu tot 2015.

Enkele megasteden kennen een intercontinentale migratie.

- 4p **3** A: Naar welke twee steden is de laatste decennia het aantal intercontinentale migranten het grootst geweest? Laat bij je keuze de stad Istanbul buiten beschouwing omdat deze stad in twee continenten ligt.
B: Geef – afgezien van het gevoerde immigratiebeleid – twee oorzaken van die grote intercontinentale migratie.

bron 5

Internationale migratie naar de Europese Unie uit vier landen van herkomst

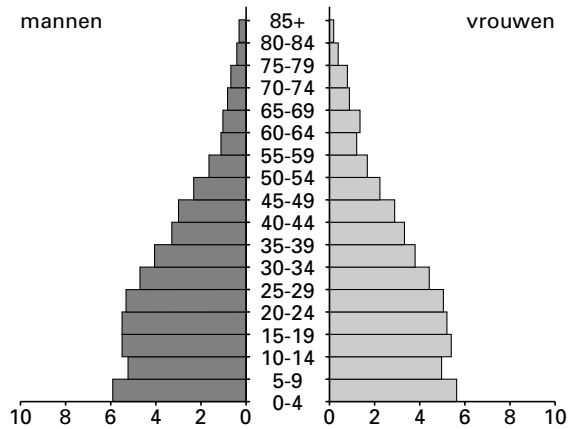
bron: *Werkverband periodieke rapportage bevolkingsvraagstukken, Bevolkingsvraagstukken in Nederland anno 2000, NIDI, Den Haag, 2000*

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2002-I

havovwo.nl

Leeftijdsopbouw van de bevolking in Marokko, 2000

bron 6

bron: *Werkverband periodieke rapportage bevolkingsvraagstukken, Bevolkingsvraagstukken in Nederland anno 2000, NIDI, Den Haag, 2000*

Gebruik de bronnen 5, 6 en de kaartbladen 132 en 133 (52e druk: 148 en 149) bij de vragen 4 en 5.

Eind 1999 is een uitgebreid migratieonderzoek afgesloten over de internationale migratie naar de Europese Unie. In het kader van dit onderzoek is een aantal herkomstlanden onderzocht. In bron 5 staan vier van de onderzochte landen met de letters A, B, C, en D aangegeven.

Het gaat in willekeurige volgorde om: Egypte, Ghana, Senegal en Turkije.

- 2p 4 A: Met welke letter wordt het cirkeldiagram van Ghana aangegeven?
B: Met welke letter wordt het cirkeldiagram van Turkije aangegeven?

Ondanks de grote aantallen Marokkanen, die geëmigreerd zijn naar landen in West-Europa laat bron 6 geen duidelijke inkeping in de leeftijdsopbouw zien die verband houdt met deze emigratie.

- 2p 5 Geef een verklaring voor het ontbreken van die inkeping in de leeftijdsopbouw.

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2002-I

havovwo.nl

bron 7

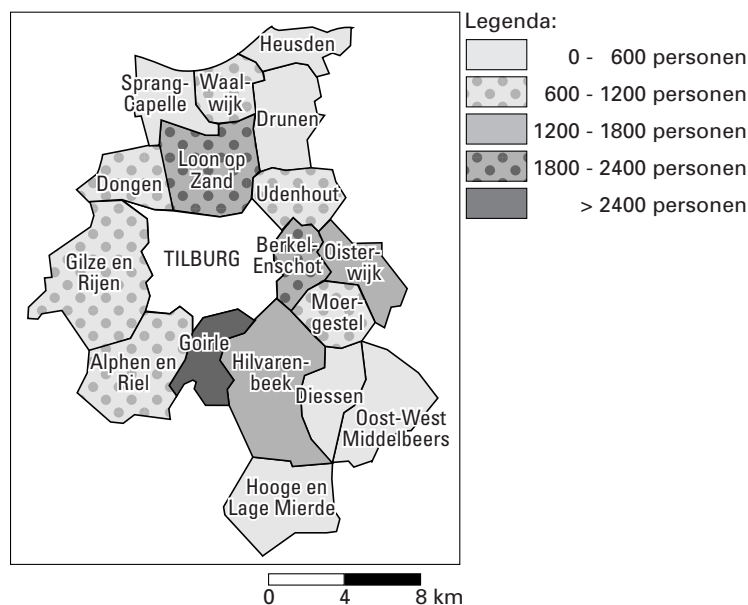
Enkele gegevens van een deel van de gemeenten in de Corop-regio Midden-Noord-Brabant

Gemeente	Inwoners	Migratieoverschot (binnenlands)	Werkzame beroepsbevolking x 1000	Aantal arbeidsplaatsen x 1000
Alphen en Riel	6263	-35	3.1	1.1
Berkel-Enschot	10478	17	4.7	1.6
Diessen	4166	-32	--	0.8
Dongen	21537	20	9.0	6.6
Drunen	18990	-132	7.9	5.1
Gilze en Rijen	23653	37	10.0	7.3
Goirle	19208	196	7.4	4.3
Hilvarenbeek	10046	17	3.5	2.2
Hooge en Lage Mierde	4205	-4	--	0.5
Loon op Zand	22740	2	8.8	4.4
Moergestel	5826	-29	--	1.3
Oisterwijk	18995	30	7.1	5.2
Oost-West Middelbeers	5383	85	--	0.7
Sprang-Capelle	10020	-13	4.0	1.6
Udenhout	9037	-50	3.8	2.7
Waalwijk	29726	-96	12.1	14.2

bron: CBS, 1-1-1996

bron 8

Pendel vanuit een aantal gemeenten in de Corop-regio Midden-Noord-Brabant naar de gemeente Tilburg

vrij naar: SMB bedrijvenregister, Statistisch Jaarboek, 1997, gemeente Tilburg

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2002-I

havovwo.nl

Bij de vragen 6 tot en met 9 vergelijk je gebieden en verschijnselen met elkaar en leg je relaties tussen gebieden en verschijnselen.

Gebruik de bronnen 7 en 8 en de kaartbladen 34-35 (52e druk: 38-39) bij de vragen 6 en 7.

Door suburbanisatie van het wonen is er een ruimtelijke scheiding tussen woon- en werkgebieden ontstaan. In de Corop-regio Midden-Noord-Brabant pendelen duizenden personen tussen hun woongemeente en de gemeente Tilburg.

Stelling:

Naarmate de afstand van een gemeente tot de gemeente Tilburg toeneemt, neemt het aandeel van de forensen in de beroepsbevolking dat vanuit die gemeente naar Tilburg pendelt af.

2p **6** Geef hiervoor een verklaring.

4p **7** A: Welke combinatie van twee gegevens uit bron 7 kun je gebruiken om een mogelijke verklaring te geven voor de verschillen in omvang van de pendelstromen vanuit de gemeenten Berkel-Enschot en Hilvarenbeek naar de gemeente Tilburg?

B: Motiveer waarom je juist deze gegevens hebt gekozen.

Gebruik de kaartbladen 44 en 52 (52e druk: 48 en 58) bij vraag 8.

Een onderzoeksbureau wil inzicht krijgen in het verschil in het gebruik van het openbaar vervoer door forensen in Noord- en Zuid-Holland enerzijds en Noord-Brabant anderzijds. Het onderzoeksbureau verwacht dat het percentage forensen dat gebruik maakt van het openbaar vervoer in de provincie Noord-Brabant kleiner zal zijn dan dat in de provincies Noord- en Zuid-Holland.

4p **8** A: Geef twee uit de kaarten af te leiden aanwijzingen waarop deze verwachting gebaseerd zal zijn.

B: Waarom heb je juist deze twee aanwijzingen gekozen?

Eindexamen aardrijkskunde vwo 2002-I

havovwo.nl

bron 9

Gemiddeld aantal afgelegde km/persoon/dag naar verplaatsingsmotief en wijze van verplaatsen in 1997

verplaatsingsmotief	wijze van verplaatsen						totaal
	als auto- bestuurder	als auto- passagier	met openbaar vervoer	per fiets of bromfiets	lopend	overig	
woon- werkverkeer	5,14	0,89	1,24	0,67	0,06	0,17	8,18
zakelijk verkeer	2,31	0,31	0,14	0,05	0,02	0,03	2,85
boodschappen	1,65	1,17	0,37	0,55	0,21	0,04	3,98
onderwijs	0,20	0,21	0,92	0,49	0,07	0,05	1,93
sociaal	3,13	3,23	0,97	0,36	0,08	0,07	7,85
ontspanning	1,93	2,30	0,66	0,84	0,37	0,26	6,38
overig	2,37	1,51	0,42	0,36	0,10	0,10	4,86
totaal	16,72	9,62	4,74	3,33	0,91	0,72	36,03

bron: CBS

Gebruik bron 9 bij vraag 9.

Het CBS heeft in 1997 onderzoek gedaan naar de mobiliteit van de inwoners van Nederland. Hieruit is onder andere naar voren gekomen dat als het om het verplaatsingsmotief 'onderwijs' gaat, men gemiddeld het minst aantal kilometers aflegt.

Het beeld dat bij het verplaatsingsmotief onderwijs hoort, wijkt ook nog op een ander punt sterk af.

- 2p 9 Geef aan waaruit dat afwijkende beeld bestaat.

Gebruik bron 9 en de atlas bij vraag 10.

Afgezien van de bevolkingsgroei zijn er nog andere, reeds in gang gezette demografische ontwikkelingen die kunnen leiden tot een sterke toename van het aantal kilometers in het vrijetijdsverkeer (sociaal en ontspanning).

- 2p 10 Geef twee demografische ontwikkelingen die kunnen leiden tot een sterke toename van het vrijetijdsverkeer en die zijn af te leiden uit de kaartbladen 44 en 45 (52e druk: 48 en 49).